

Sygn. akt II PK 162/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A. Ł.  
przeciwko N. Sp. z o.o. w Ł. obecnie X. Spółka z o.o.  
o zapłatę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 marca 2017 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Z.  
z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego  
pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Z. wyrokiem z dnia 29 października 2015 r. oddalił apelację powoda A. Ł. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 16 czerwca 2015 r., którym oddalono jego powództwo skierowane przeciwko pozwanej N. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. obecnie X. Spółce z o.o. o zapłatę kwoty 33.480,55 zł tytułem ryczałtów za noclegi.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że w pozwanej Spółce obowiązywał regulamin wynagradzania, w którym ustalono wysokość diet z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju dla kierowców w wysokości 40, 38, 41 i 42 euro. Zgodnie z § 15 ust. 3 tego regulaminu dokonano podziału diety na dietę rozumianą

jako pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia w czasie podróży oraz obejmującą zwiększenie innych kosztów socjalnych. Wobec tego Sądy obu instancji uznały, że obowiązujące przepisy płacowe przewidywały niewątpliwie należne świadczenia - z tym, iż wprost nienazwane ryczałtem za noclegi, - ale realizujące ten cel, a powód te świadczenia otrzymywał. Ponadto rekompensowały one wszystkie koszty związane z podróżami służbowymi powoda w transporcie międzynarodowym.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód A. Ł. zaskarżając wyrok w całości oraz wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Skarga kasacyjna została oparta na naruszeniu prawa materialnego, to jest:

a) art. 77<sup>5</sup> § 5 k.p. w związku z § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) przez dokonanie błędnej wykładni wyżej wymienionych przepisów, a w konsekwencji ich niezastosowanie przejawiające się w uznaniu przez Sąd drugiej instancji, że powyższych przepisów nie należało stosować na zasadzie analogii do rozliczenia należności z tytułu podróży służbowych powoda do dnia 3 kwietnia 2010 r.;

b) art. 77<sup>5</sup> § 3 - 5 k.p. przez jego niezastosowanie, a w rezultacie uznanie, że powodowi nie należy się ryczałt za noclegi, podczas gdy diety i ryczałty za noclegi pełnią funkcje odrębne i powinny stanowić odrębne składniki wynagrodzenia kierowcy,

c) ewentualnie naruszenie art. 9 § 2 k.p. i art. 18 § 2 k.p. przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że uregulowania w zakresie diet zawarte w regulaminie o pracę obowiązującym w pozwanej Spółce obejmują swym zakresem także ryczałty za nocleg i są korzystne dla powoda, podczas gdy przedmiotowe regulacje były mniej korzystne niż te wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub

samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił wystąpieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych a stanowiskiem Sądu Najwyższego. Wobec tego kwestią zasadniczą jest rozstrzygnięcie czy kierowcom zajmującym się transportem międzynarodowym należy się zapłata ryczałtów za nocleg w przypadku nocowania w kabinie pojazdu, a jeśli tak to w jakiej wysokości ryczałt ten powinien zostać im wypłacony. Według skarżącego stanowisko Sądów obu instancji w niniejszej sprawie stoi w rażącej sprzeczności do uchwały Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164 z glosą krytyczną Michała Skąpskiego). Stąd z uwagi na liczne rozbieżności istniejące w orzecznictwie sądów w tej materii, niniejsza skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania.

Skarżący wskazał ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „orzeczenie wydane przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze stoi w całkowitej sprzeczności z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14, w której stwierdzono, że zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych rozporządzeniem albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy. Ponadto Sąd Najwyższy w uzasadnieniu podjętej uchwały wskazał, że do podróży służbowych odbywanych przez kierowców transportu międzynarodowego w okresie do dnia 3 kwietnia 2010 r. winien mieć zastosowanie w drodze analogii art. 77<sup>5</sup> k.p.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz z uwagi na oczywistą zasadność skargi (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; LEX nr 315351; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522; z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122). Ponadto nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już

stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Skarżący odwołując się do przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. nie wskazuje jednak przepisów, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie. Wymogu tego nie spełnia odniesienie się do wyroku objętego skargą kasacyjną oraz do uchwały Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14, która została podjęta celem usunięcia rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych w kwestii uprawnień kierowców do zwrotu kosztów za nocleg w przypadku niezapewnienia przez pracodawcę odpowiedniego miejsca do spania. Stanowisko wynikające z powyższej uchwały zaaprobował Sąd Najwyższy w późniejszym orzecznictwie, między innymi w uchwale z dnia 7 października 2014 r., I PZP 3/14 (OSNP 2015 nr 4, poz. 47) oraz w wyrokach z dnia 25 maja 2016 r., II PK 111/15 (LEX nr 2071207) i z dnia 7 lipca 2016 r., I PK 211/15 (LEX nr 2087117). Natomiast w wyroku z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 300/15 (niepublikowanym) Sąd Najwyższy dokonując oceny skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15 (Dz.U. z 2016 r., poz. 2206) wprost stwierdził, że art. 77<sup>5</sup> k.p. stosuje się w przypadku, gdy pracodawca nie uregulował zasad należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę.

Odnosząc się natomiast do przywołanej w rozpoznawanej skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że w judykaturze przyjmuje się, iż oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r.,

I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Skarżący jest w tym zakresie zobowiązany do sformułowania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność, a należy pamiętać, że o oczywistości naruszenia prawa możemy mówić jedynie, gdy w rozpoznawanej sprawie doszło do sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343).

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy zatem stwierdzenie, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Z. stoi w całkowitej sprzeczności z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14. Skarżący formułując powyższy wniosek pomija ustalenia faktyczne Sądów obu instancji, które legły u podstaw zaskarżonego wyroku, z których wynika, że przewidziana przez pozwaną Spółkę w regulaminie wynagradzania kwota obejmowała diety i ryczałty za nocleg, zaś zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 października 2005 r., K 36/03 (OTK-A 2005 nr 9, poz. 98) w odniesieniu do diet minimum stanowi dieta z tytułu podróży krajowej w sferze budżetowej, bez względu na to, czy podróż ma charakter krajowy czy zagraniczny (art. 77<sup>5</sup> § 4 k.p.). Ponadto kwestie, dotyczące ustalonych faktów, nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398<sup>3</sup> § 2 k.p.c. oraz art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.).

Dodatkowo należy mieć na względzie, że kwestie podnoszone przez skarżącego były już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 17 maja 2016 r., II PK 98/15 (LEX nr 2073920) zapadłym w tożsamym stanie faktycznym i prawnym stwierdził, że w § 15 regulaminu wynagradzania nie były określone wprost kwoty ryczałtów za noclegi, stąd możliwe było przyjęcie, że przewidziana w regulaminie kwota obejmowała diety i ryczałty za noclegi. W ten sam sposób problem ten w sprawie roszczenia o zapłatę ryczałtów rozstrzygnął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 września 2015 r., II PK 248/15 (LEX nr 1816556). Natomiast na brak oczywistej zasadności skargi kasacyjnej przeciwko tej samej pozwanej Sąd Najwyższy wskazał w postanowieniu z dnia 26 listopada 2015 r., II PK 112/15 (LEX nr 2025780), z dnia 14 lipca 2016 r., II PK

270/15 (niepublikowane) oraz z dnia 26 stycznia 2017 r., II PK 51/16 (niepublikowane).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w myśl art. 102 k.p.c.